

בשבת חוה"מ פסח מפטירין העצמות היבשות, וכתבו הגאונים משום דקבלה בידינו שבפסח תהי תחיית המתים. וי"ל עוד טעם, דהנה ביום א' של פסח השיגו ישראל הארות גדולות למעלה מכפי מדרגתם, וממילא דבעוד שהי האור הגדול שופע עליהם לא הרגישו מיעוט מהותם כמובן, אך כעבור היום שניטלו מהם כל האורות הגדולים וחזרו למוחין דקטנות כמבואר בדברי האר"ז, אז ראו בעצמם מהותם האמיתית מה היא לעומת שלעתיד ראשונה יהי קיבוץ גליות ואח"כ כעצמות יבשות, וכמו"ש ביהזקאל (פ' ל"ו) מה שהי ביום אתמול והיו בעיני עצמם

ונקוטותם בפניכם על עוונותיכם, שבעודנו בחושך הגליות אין אנו מרגישין עד כמה נתרחקנו ללכת מדרך האמת, אך אח"כ נבין בעצמנו, וכ"כ במצרים שבעודם במצרים אף שהיו במ"ט ש"ט כל דרך איש ישר בעיניו, ורק כשיצאו וטעמו וראו ביום הראשון את האור כי טוב, ואח"כ כשניטל מהם נשבר לבם בקרבם והיו בעיני עצמם כלא היו וכעצמות היבשות שכבר הי בהם לפני זמן כביר רוח חיים, הוא קבלת האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ויצא מהם הרוח מחמת טומאת הגלות, וע"כ הבינו שמחויבים להתחיל בספירה לטהר את המדות לשוב למעלתם הראשונה במ"ת ולהיות סוד ה' עלי אהלים:

מגילת עומר

במכילתא (פ' ט"ו א') כי גאה גאה גאני וגאתיו גאני במצרים שנאמר בני בכורי ישראל וגאתיו במצרים שנאמר השיר יהי לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב כהולך בחליל לבוא בהר ה' אל צור ישראל. נראה הפירוש דהנה ישראל במצרים היו שבורי לב מאד גואשים מן הגאולה עד תום ארבע מאות שנים כברשי"ש שה"ש ולא האמינו בעצמם שיהי ביכולתם לעמוד באורך הזמן הזה, כמו שהי באמת שהיו גם אז במ"ט שערי טומאה ולא יכלו להתממה והיו אומרים אבדה תקוננו נגורנו לנו כמ"ס הרמב"ן (פ' שמות) בפסוק וימת מלך מצרים וע"כ הי לבבם קטן מהכיל אפי' בשורת הגאולה כמ"ס ולא שמעו אל משה, ומוכן שכ"ש הוא שבלתי אפשר הי להם לתת שמחה בלבבם ולומר שירה שהיא ענין דביקות בשמחה עצומה יוצא מגבול וגדר קירות הלב. אך במה שאמר הקב"ה בעודם במצרים בני בכורי ישראל, ודיבורו של הקב"ה הוא מעשה א"כ בזה עצמו השיגו הגבהת הלב כטבע בן המלך, ונשתנה טבעם, מטבע מורך ורכות והכנעת הלב לטבע גבהות וחזק ואומץ לב בגבורים, ונעשו בריות חדשות בני אל חי, ואף שבעוד השעבוד טורד אותם לא שמעו אל משה, כי הי הלב כאילו הוא עטוף ומכוסה, מ"מ כאשר סר העיטוף וצרת השעבוד יצא חזק ואומץ לבם לפועל, עד שהוגבה לבם בדרכי הש"י לומר שירה בליל התקדש חג אף בעודם במצרים, ושמחת לבב כהולך בחליל לבוא בהר ה' אל צור ישראל אף שעדיין לא בא, וזהו שבה הוודי שנתנו להש"י כי גאה גאה גאני ובשביל זה גאתיו, וא"כ הכל שלו:

במד"ר (פ' כ"ג) אז ישיר משה הה"ד נופת תטופנה שפתותיך, אמר משה רבון העולמים במה שחטאתי לפניך בו אני מקלסך וכו' יודע אני שחטאתי באז שנאמר ומאז באתי אל פרעה והרי טבעת אותו בים לכך אני משבחך באז הה"ד אז ישיר משה, נראה לפרש עפ"י מה שהגיד כ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה בהא דכתיב וירא יעקב מאד ויצר לו, דהנה אברהם ויצחק היו להם מצרים ישמעאל ועשו 40 אבל יעקב הי נחלה בלי מצרים, והנה במדרש וישלח יעקב מלאכים מלאכים ממש, פירוש שהמלאכים שנעשו ממצוות ומעש"ט שלו אותם שלח אל עשו כבמדרש ששלח לו אולי יחזור בתשובה, ולזה מסוגלים יותר מלאכים שנבראו ממצוות ומעש"ט, אך עשו הרשע לא די שלא הועילו לו להחזירו בתשובה אלא שנתגאה עוד יותר, וזהו הפירוש ויצר לו שהיו לו מצרים היינו שממצוות ומעש"ט שלו יסתעף שתהי יניקה לעשו להרשיע עוד יותר, עכ"ל. ויש לפרש הדברים, שבכל המדות יש דוגמתן בקליפה, חסד דקדושה לעומתו חסד דקליפה וכו', אבל מדת אמת אין דוגמתה בקליפה שהיא כולה שקר, ע"כ ישמעאל שהי חסד דקליפה היתה לו יניקה מחסד דקדושה מאברהם, וכן עשו מיצחק כידוע, אבל ממדת אמת לא שייך שתהי להם יניקה, אך איתא בהאר"י ז"ל דקליפת התורה היא גיאות, והתורה היא אמת כאמרם ז"ל (תדב"א זוטא א') אין אמת אלא תורה, וע"כ עשו שהשיג 30 עוד גיאות משליחות זו שהיא קליפת האמת, הנה היתה לו יניקה ממדת האמת:

מגילת עומר

שם במכילתא סוס ורוכבו מגיד שהסוס קשור ברוכבו ורוכבו בסוס. נראה התועלת מזה לישראל עפ"י דברי הוזה"ק שהסוס רומז לכלל האומה ורוכבו הוא השר שלהם, ושניהם יחד נטבעו במים, והנה כל מה שהי מכה למצרים הי נעשה כנגדו רפואה לישראל, וכן הוא גם בענין המצרים שקשורים ודבקים בהשר שלהם אפי' בשעת טירוף הדעת עד מיצוי הנפש לא יפרדו, ולעומת זה נעשה בישראל הדבוקים במקום וניתן לישראל הכח להיות קשורים ודבקים במקום אפי' בשעת טירוף הדעת, ומים רבים, של טרדות ומהומות, ואפי' מיצוי הנפש ויסורי מיתה ר"ל, לא יוכלו לכבות את האהבה, ונשארה הנפש דבוקה עד בואה לאשתאבא בגופא דמלכא:

וכענין זה יש לפרש טענת משה מאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה, אף שכבר נאמר לו ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך, מ"מ חשב משה שעל כל פנים לא יכביד עליהם עולו כמ"ס המפרשים, והיתה טענתו של משה ומאז באתי וגו', היינו עפ"י דברי זוה"ק (ח"ג רנ"א:) שיש ענין חשונין שכל אור שבא בהם נטבע בחשכות והן שבע הפרות הרעות שראה פרעה שאחר אכלן את הטובות לא נודע כי באו אל קרבנה, וכבר אמרנו שהיא קליפת גיאות שאם תבוא לו הארה עליונה יתגאה עוד יותר, וחשב משה שבאם לא הי נתעלה כ"כ בנבואה אלא כמו שאר נביאים אף שפרעה לא הי שומע מ"מ לא הי מתגאה עוד יותר להכביד עולו, כי כל הנביאים הם בסדר העולם ואדה"ר ונח לעד ונבואתם כפי הכנתם בתולדה ובגבול וגדר כבמדרש (ויק"ר פ' ט"ו) לעשות לרוח משקל אפי' רוח"ק ששורה על הנביאים אינו שורה אלא במשקל, ואביו של הושע בן בארי נתנבא שני פסוקים, לבד מנבואת משה שהיתה למעלה מסדר הבריאה והיתה למעלה מכל גדר וגבול, וא"כ אם לא ניתנה לו מדרגה עליונה זו לא הי פרעה מרשיע כ"כ, אבל מאחר שנתעלה משה בנבואתו להיות למעלה מכל הנביאים שקדמוהו ונבואתו היתה יוצאת מסדר העולם וזה לשון אז אחד רוכב על שבעה כמ"ס המפרשים שהוא למעלה מהבריאה שנברא בו ימי בראשית, והיתה שכינה מדברת מתוך גרונו, וכאשר הוא בא בנבואה כזו לפרעה ומ"מ לא שמע ע"כ נתגאה עוד יותר יוצא מסדר עולם להכביד עליהם כ"כ עולו, וידוע שיעקב מלבר ומשה מלגאו, וכמקרה שקרה ליעקב עם עשו שנעשה לו מצרים על ידי השליחות כנ"ל, קרה גם למשה עם פרעה, וא"כ התאונן משה למה גדלהו בנביאות עד שנעשה כ"כ במדרגה עליונה שפרעה תהי לו יניקה ממנו להתגאות ולהרשיע עוד יותר, ומוטב שלא ניתנה לו מדרגה עליונה זו והי 40 בא אל פרעה בכח נביא פשוט איננו יוצא מסדר העולם, ולא גרם לו להתגאות כל כך ולהכביד עולו:

אך באמת גם זה הי לצורך ישראל, כי כאשר פרעה הרשע יוצא מהסדר הוצרך להביא עליו מכות ג"כ יוצאות מהסדר, והי נגוף למצרים ורפוא לישראל עד שהשיגו ישראל מדרגה עליונה יוצאת מגבול וסדר העולם, וע"כ זכו לאמור שירה בלשון או, ואלמלא הרשיע פרעה כ"כ לא הי באות עליו 50 מכות כ"כ מפליאות ולא הי ישראל נתעלים כ"כ, א"כ במה שטבעת אותו בים הנני מבין למה גדלתני כ"כ במדרגה העליונה בתחילת השלימות, וזה במה שחטאתי בו אני מקלסך, ודו"ק: